

# סיסי דגן

## המקומות המשתנים ללא הרף ביצירתה של סיסי דגן



"בתערוכת 'בתים ומעברים' מוצג הבית על מרכיביו החיצוניים והפנימיים. בתים - לא רק כקורת גג עם תריסים, קירות וחלונות אלא כביטוי לביטחון, יציבות ושייכות כמו גם חיבור לסביבה ולמקומות המשתנים ללא הרף" כך מתארת סיסי בלשונה, את נוף העבודות, בהם הבית הוא מרכז העניין.

הצופה עומד מול היצירות ויכול לראות עצמו כאילו הוא נמצא בתוך הבית, באחד החדרים, ליד חפצים ביתיים אישיים מוכרים, או מחוץ לבית, ניצב על המרפסת או צופה אל הבתים והקירות מפינות שונות ברחוב. בית נקודת מוצא מרכזית על מרכיביו הפנימיים, החיצוניים, המוכלים או המוטלים. מעין עמוד שדרה שעליו או אליו מצטרפים חפצים נוספים כמו גם מושלכים ממנו לאחר ש"פג תוקפם". כך הופך הבית להיות נוף פנימי כמו גם נוף חיצוני ומתפקד בו זמנית כסיפור של בית - חיים - אנשים - חפצים - מקום, וכמטאפורה לחיי הנפש.

ציורים ריאליסטיים, מספרים את הסיפור כהווייתו מצד אחד ומאידך הם אינם מנסים להציג אמת צילומית, אין הם מחקים את המציאות אלא שואבים ממנה ומשתמשים בה. המציאות היא מקור ההשראה וסיפורי הבתים הם דימוי מושאל המספר את סיפור הבית על מנת לספר את סיפור הנפש - האדם - החיים.

הבית הוא אחד ממרחבי החיים היומיומיים שבהם משתמש כל אדם. המושג של בית נגיש, מוכר, קרוב ומידי לכל אדם. הבית הוא מרחב ספציפי, מוגדר יחסית. אנו יודעים שבתים בדרך כלל דומים זה לזה בצורתם הכללית, יש בהם פתחי כניסה ויציאה, פתחים לאורור ולאור השמש, והם מחולקים לחללים המהווים את מקומותיהם האישיים והפרטיים של הדרים בהם. הבית אם כן הוא מרחב בעל משמעויות אוניברסליות וארכיטקטוריות כפי שמסביר זאת יעקב מטרי בספרו 'בית לנפש'. שכן בכל בית ניתן למצוא את כמיהתו של הדייר לייחודיות. הבית, אם כן, מסמל מצד אחד מרחב אינטימי, מבחינת חייו הפרטיים של היחיד, ובעת ובעונה אחת גם מייצג את היות היחיד חלק מחברה.

סיסי פורשת לפנינו מניפה של הצעות. בצבעים חיים, לעתים אף זוהרים, ביד בוטחת של רישום מדויק וריאליסטי מצד אחד וביד חופשית מצד שני, של קו, תנועה, צבעים נוזלים ואקוורלים שקופים אשר חלקם מופשטים, המספרים את סיפור העומק של הבתים המוכרים לכאורה לכל עין.

באמצעות השימוש בטכניקת השקיפות, מספרת האמנית את הסיפור הפנימי של הבית. בין אם זה בית ממש שיש לו תמיד סיפור של פנים וחוץ ובין אם הוא סמל המספר על מורכבות הנפש על הגלוי והסמוי שבה.

פינות נסתרות, קיר מתקלף, חפצים בודדים או מושלכים כמו כסא, חלון או נעליים, פשוטים, יומיומיים, מוכרים ואולי זנוחים משהו, הפוכים בציורים אלה להיות מפוארים בפני עצמם. בתוך הפאר הצבעוני קורה משהו. כשם שבתוך הבית שאנו רואים את קירותיו, קורה משהו. בצד הרישום, המשמעת והדיוק, ניצבים החופש והשחרור של צבע שנמהל זה בזה, משתקף זה מעל זה, מספר על מה שגלוי ומה שנסתר וביחד יוצר סימפונייה צבעונית עשירה, כמעט מוסיקלית על רקע סיפור פשוט. המקומות המשתנים ללא הרף, המעברים מפנים לחוץ ומחוץ לפנים ומהכללי (בית סגור ושלל חלונות) לפרטי (חפצים אישיים), מספרים

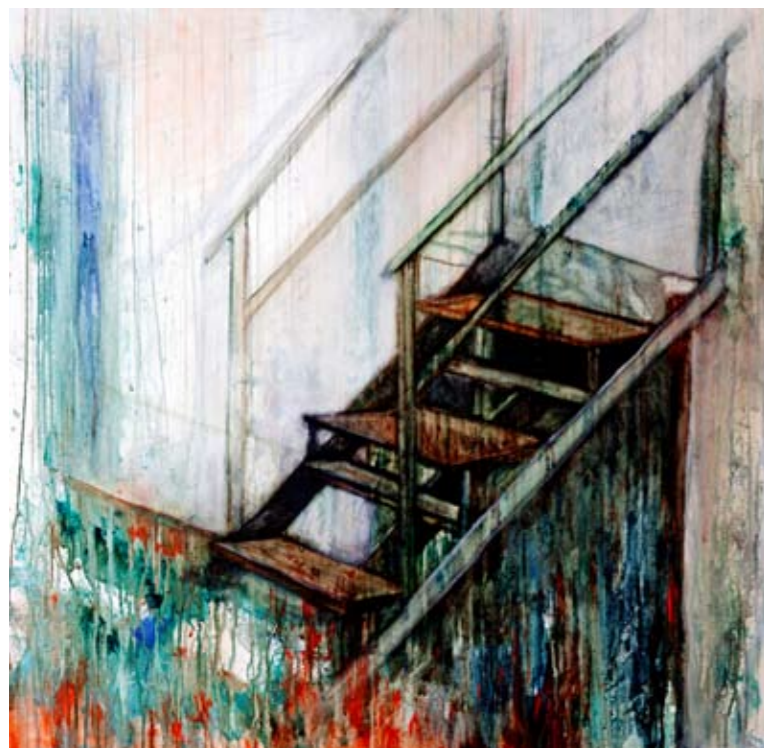
סיפור של מקום, סביבה ואדם. תהליך ההשתנות, ההתבלות, ההתכלות וההתחדשות. הכול נע, הכול זורם אומר הרקליטוס "לעולם אינך דורך באותו נהר".

העיסוק בבית אכן מייצג ומבטא את האינדיבידואל המיוחד שגר בו. אני הייתי טוענת שגם ציור של בית בהיבטיו השונים, הוא צורה סמויה של דיוקן עצמי. הרי כל ציור הוא למעשה דיוקן עצמי מעצם היותו כתב יד אישי ומעצם העובדה שהצייר מספר את הסיפור שלו בכל פעם, באמצעות השילוב בין מדיום ודימוי, כזה או אחר ומכאן ניתן להמשיך ולומר ש'בית' גם כאשר הוא מייצג את האינדיבידואל הוא מספר סיפור של משפחה ושיתוף. את הקשר בין בית- נפש- אדם, נוכל למצוא בגוף עבודות הדיוקן של סיסי, המבטאים גם הם את המעברים בין ינקות ועלומים (התפתחות וצמיחה) אל מול הזיקנה והשיבה (שינוי וקמילה).

בעבודותיה של סיסי אנו מוצאים את מוטיב ה'פתח'. חלונות, מרפסות, סדקים בקיר, מדרגות ועוד, או במילים אחרות שער- כניסה - דלת- מבוא - פתח - כל אלה מתארים סוג של התחלה. אלה מהווים את התנאי להתחלה. שכן, לאחר שעברנו את הפתח אנחנו בפנים. אנחנו מתחילים להשתמש בדברים שנמצאים בבית. כלומר, אנחנו מתחילים לחיות בו. הפתח הוא המוטיב שמאפשר את השינוי, הכניסה והיציאה, את המעבר.

סיסי מדברת על מעברים. הציור התמים הזה אשר מתבונן במציאות שעשויה להיחשף בפני כל אחד מאתנו, מתגלה שאינו תמים כלל וכלל. הוא מספר סיפור של חיים שלמים ושל כל מה שרוך במעבר, שינוי, צמיחה, קמילה, שרידות והתפתחות.

ד"ר נורית צדרכובים



איצ'ון

